

Representantforslag 65 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Pål Farstad og Iselin Nybø

Dokument 8:65 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Pål Farstad og Iselin Nybø om å innføre skjønn ved håndheving av regelbrudd ved skjemautfylling hvor det ikke foreligger noen personlig vinning

Til Stortinget

Bakgrunn

Næringsdrivende er nødt til å forholde seg til en rekke kompliserte skjemaer ved innrapportering til ulike offentlige etater. Fra tid til annen begås det feil ved utfylling av skjemaene, av ulik alvorlighetsgrad. Når feilen er gjort uaktsomt, og uten personlig vinning, bør det, etter forslagsstillernes mening, kunne utvises skjønn i forvaltningen knyttet til bruk av sanksjoner.

For forslagsstillerne er det et selvstendig mål å redusere skjemaveldet betydelig for både næringsdrivende og privatpersoner. Færre og enklere skjemaer vil redusere risikoen for feil utfylling, og det vil frigjøre tid til å drive verdiskaping.

De senere årene har det forekommet en rekke eksempler på næringsdrivende som har gjort feil ved utfylling av skjema og i etterkant fått krav mot seg i millionklassen, krav som de sliter med å få omgjort selv om det er rimelig åpenbart at regelbruddet ved skjemautfylling ikke medfører personlig vinning.

Forslagsstillerne mener at kombinasjonen av et komplekst regelverk med mange skjema, og en rigid håndtering av feil utfylling av skjemaene, skaper en uholdbar situasjon for næringsdrivende som ønsker å drive sin virksomhet på en ryddig måte. Forslagsstillerne mener det er nødvendig med en gjennomgang av lov- og regelverk med det formål å innføre en mu-

lighet for skjønnsutøvelse når det ikke foreligger noen personlig vinning.

Stortinget behandlet 11. juni 2012 et tilsvarende forslag (Dokument 8:70 S (2011–2012)) fra representantene Arve Kambe, Eli Skogland, Svein Flåtten og Lars Myraune som alle representerte partiet Høyre. Forslaget ble støttet av representanter fra Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, men ble vedtatt lagt ved protokollen fordi daværende justisminister Grete Faremo i brev av 13. april 2012 opplyste at:

«Justisdepartementet arbeider med oppfølgingen av NOU 2003:13, med sikte på at det skal kunne fremmes en proposisjon i løpet av 2012.»

Justiskomiteens flertall – bestående av medlemmer fra de daværende regjeringspartiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti – viste i en svært kort merknad til dette brevet og avventet departementets proposisjon i Innst. 303 S (2011–2012).

I debatten om representantforslaget sa de daværende regjeringspartienes talsmann, Sigvald Oppebøen Hansen, at:

«Eg ønskjer ikkje no å gå inn i substansen av dette forslaget, men vil vente på proposisjonen frå departementet, slik at me ikkje får ei stykkevis og delt behandling av denne problematikken. No er det slik at regjeringspartia heller ikkje avviser forslaget, i og med at me går for ei innstilling der ein legg saka ved protokollen. Det betyr at ein skal kome tilbake til saka i nær framtid. Eg forventar da at departementet vil fremme ein proposisjon så snart det lèt seg gjere, og fortrinnsvis i løpet av 2012.»

Det ble imidlertid ikke fremmet en slik proposisjon i løpet av 2012. Det ble heller ikke fremmet en proposisjon i løpet av 2013 på tross av gjentatte lov-

nader. I statsbudsjettet for 2014 skriver den daværende regjering i Prop. 1 S (2013–2014) fra Justis- og beredskapsdepartementet for budsjettåret 2014 på side 38 følgende:

«Departementet arbeider med en proposisjon som følger opp Sanksjonsutvalgets utredning NOU 2003:15 Fra bot til bedring, som blant annet omhandler spørsmål om hvilke typer lovbrudd som bør være gjenstand for administrative sanksjoner fremfor ordinær strafforfølgning, og hvilke saksbehandlingsregler som bør gjelde for administrative sanksjoner.»

Forslagsstillerne mener det er uakseptabelt at en NOU har blitt liggende i departementet i en årrekke uten å bli fulgt opp. Det var nylig et lite aktverdig 10-årsjubileum for høringsfristen for nevnte NOU som var 1. mars 2004. Regjeringen Stoltenberg II lovet med jevne mellomrom gjennom hele sin regjeringstid på 8 år at en slik oppfølging skulle komme. Så skjedde ikke. De skadelidende er alle dem som har gjort en feil ved utfylling av skjema uten at det foreligger personlig vinning, men som urimelig er ilagt administrative sanksjoner (bøter) for et regelbrudd der det åpenbart ikke foreligger noen personlig vinning.

Forslagsstillerne viser til at NOU 2003:15 «Fra bot til bedring» inneholder forslag til hvorledes lovbestemmelser med hjemmel for administrative sanksjoner bør utformes, og til nye bestemmelser i forvaltningsloven om ileggelse av administrative sanksjoner. Ifølge utvalgets syn i NOU 2003:15 bør utformingen av hjemler for administrative sanksjoner baseres på et opportunitetsprinsipp, som innebærer at

det skal være rom for et visst skjønn fra forvaltningens side med hensyn til om det skal ilegges en administrativ sanksjon når vilkårene for dette er oppfylt. Videre mente utvalget at det i utgangspunktet bør være et skyldkrav knyttet til administrative sanksjoner som innebærer at sanksjon bare kan ilegges ved forsett eller uaktsomhet. Forslagsstillerne støtter dette synet og ber den nye regjeringen handle der den forrige regjeringen somlet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen snarest og senest innen utgangen av 2015 fremme forslag om oppfølging av NOU 2003:15 om hvordan lovbestemmelser med hjemmel administrative sanksjoner bør utformes.
2. Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2015 gå gjennom bruken av sanksjoner ved regelbrudd som følge av feil ved utfylling av skjema, hvor det ikke foreligger noen personlig vinning.
3. Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2015 fremme forslag som innebærer at forvaltningen kan utøve et rimelig skjønn slik at sanksjonene står i et rimelig forhold til alvoret i regelbruddet.

6. mai 2014